

Byla C-118/20**Prašymas priimti prejudicinį sprendimą****Gavimo data:**

2020 m. kovo 3 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:*Verwaltungsgerichtshof* (Austrija)**Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:**

2020 m. vasario 13 d.

Kasatorė:

JY

Kita kasacinio proceso šalis: *Wiener Landesregierung*

*Verwaltungsgerichtshof*EU 2020/0001-1
(Ra 2018/01/0159)
2020 m. vasario 13 d.

Verwaltungsgerichtshof (Vyriausiasis administracinis teismas) <...> dėl JY kasacinio skundo W, <...> pateikto dėl 2018 m. sausio 23 d. *Verwaltungsgericht Wien* (Vienos administracinis teismas) sprendimo <...> dėl pilietybės (atsakovė *Verwaltungsgericht* vykusiame procese: *Wiener Landesregierung*) priėmė

N u t a r t j

Remiantis SESV 267 straipsniu, pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui (ESTT) šiuos prejudicinius klausimus:

1. Ar fizinio asmens, kuris, kaip kasatorė pradinėje byloje, atsisakė vienos Europos Sąjungos valstybės narės pilietybės, vadinasi, ir Sąjungos pilietybės, kad galėtų įgyti kitos valstybės narės pilietybę atitinkamai gavęs kitos valstybės narės garantiją, kad prašoma pilietybė bus suteikta, ir kurio galimybė vėl atgauti Sąjungos pilietybę buvo panaikinta vėliau atšaukus šią garantiją, situacija pagal savo pobūdį ir pasekmes patenka į Sąjungos teisės taikymo sritį, todėl atšaukiant garantiją, kad bus suteikta pilietybė, reikia atsižvelgti į Sąjungos teisę?

Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai:

2. Ar kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos, įskaitant, jei reikia, nacionalinius teismus, priimdamos sprendimą dėl valstybės narės pilietybės suteikimo garantijos atšaukimo, turi nustatyti, ar garantijos atšaukimas, kuriuo panaikinama galimybė susigrąžinti Sąjungos pilietybę, atsižvelgiant į jo pasekmes atitinkamo asmens padėčiai, Sąjungos teisės požiūriu suderinamas su proporcingumo principu? (**orig. p. 2**)

Motyvai:

Faktinės aplinkybės ir pagrindinė byla

- 1 2008 m. gruodžio 15 d. raštu kasatorė kreipėsi dėl Austrijos pilietybės suteikimo. Tuo metu ji buvo Estijos Respublikos pilietė, t. y. Sąjungos pilietė.
- 2 2014 m. kovo 11 d. *Niederösterreichische Landesregierung* (Žemutinės Austrijos žemės vyriausybė) sprendimu kasatorei pagal *Staatsbürgerschaftsgesetz* 1985 (1985 m. Pilietybės įstatymas, *StbG*) 11a straipsnio 4 dalies 2 punktą, siejamą su 20 ir 39 straipsniais, buvo užtikrinta, kad jai bus suteikta Austrijos pilietybė, jei ji per dvejus metus pateks įrodymą, kad atsisakė ligšiolinės kilmės valstybės (Estijos Respublika) pilietybės.
- 3 Kasatorė, per tą laiką savo pagrindinę gyvenamąją vietą perkėlė į Vieną ir per dvejų metų laikotarpį pateikė Estijos Respublikos patvirtinimą, kad 2015 m. rugpjūčio 27 d. Estijos Respublikos vyriausybės nutarimu buvo patenkintas jos prašymas atsisakyti Estijos pilietybės. Atsisakiusi Estijos pilietybės ji tapo asmeniu be pilietybės.
- 4 2017 m. liepos 6 d. sprendimu (tuo metu tapusi kompetentinga) *Wiener Landesregierung* (Vienos žemės vyriausybė, toliau – institucija) panaikino 2014 m. kovo 11 d. *Niederösterreichische Landesregierung* sprendimą pagal *StbG* 20 straipsnio 2 dalį ir atmetė kasatorės prašymą suteikti Austrijos pilietybę pagal *StbG* 10 straipsnio 1 dalies 6 punktą.
- 5 Motyvuodama šį sprendimą institucija nurodė, kad kasatorė nebeatitinka pagal *StbG* 10 straipsnio 1 dalies 6 punktą pilietybės suteikimui keliamų reikalavimų, nes po to, kai gavo garantiją dėl Austrijos pilietybės suteikimo, padarė du sunkius administracinius nusižengimus, o prieš tai buvo padariusi aštuonis administracinius nusižengimus.
- 6 Dėl šio sprendimo kasatorė pateikė skundą *Verwaltungsgericht Wien* (Vienos administracinis teismas, toliau – *Verwaltungsgericht*). (**orig. p. 3**)
- 7 *Verwaltungsgericht* atmetė skundą kaip nepagrįstą (šis sprendimas skundžiamas *Verwaltungsgerichtshof*) ir nurodė, kad pagal B-VG 133 straipsnio 4 dalį negalima pateikti kasacinio skundo *Verwaltungsgerichtshof*.

- 8 Motyvuodamas šis sprendimą *Verwaltungsgericht* iš esmės nurodė, kad garantija dėl Austrijos pilietybės suteikimo pagal *StbG* 20 straipsnio 2 dalį panaikinama ir tuo atveju, jei panaikinimo pagrindas atsiranda jau po to, kai buvo pateiktas įrodymas, kad buvo atsisakyta ankstesnės pilietybės, pvz., kai netenkinamos konkrečios pilietybės suteikimo sąlygos pagal *StbG* 10 straipsnio 1 dalies 6 punktą. Vertinant šias pilietybės suteikimo sąlygas būtina atsižvelgti į visus pilietybės prašytojo veiksmus, ypač į jo padarytas nusikalstamas veikas ir administracinius nusižengimus. Svarbiausia, ar tokiu atveju kalbama apie teisės pažeidimus, kuriais galima pagrįsti išvadą, kad pilietybės prašytojas ir ateityje nesilaikys esminių teisės nuostatų, priimtų siekiant apsaugoti nuo pavojų gyvybei, sveikatai, saugumui, viešajai tvarkai (ar kitoms EŽTK 8 straipsnio 2 dalyje minimoms teisinėms vertybėms).
- 9 Po to, kai gavo garantiją dėl Austrijos pilietybės suteikimo, kasatorė buvo nubausta, pirma, pagal *Kraftfahrzeuggesetz* 1967 (1967 m. Motorinių transporto priemonių įstatymas, KFG) 134 straipsnį kartu su 36 straipsnio e punktu už automobilyje nepriklijuotą techninės apžiūros lipduką, atitinkantį teisės aktų reikalavimus – tai pažeidimas, kuris gali trukdyti įgyvendinti teisės aktų nuostatas dėl transporto priemonių ar kelių policijos veiklos ir taip kelti pavojų eismo saugumui. Antra, ji neblaivi vairavo transporto priemonę. Ši veika laikytina elgesiu, keliančiu ypač didelį pavojų kitų eismo dalyvių saugumui, todėl ji vertintina kaip „sunkus įstatymo pažeidimas“. Šie abu administraciniai nusižengimai, vertinami kartu su aštuoniais administraciniais nusižengimais, padarytais 2008–2013 m., nebeleidžia daryti prielaidos, kad ateityje kasatorės elgesys pagerės. Atsižvelgiant į bendrą kasatorės elgesį, teigiamai ateities prognozei pagrįsti nepakanka fakto, kad ji ilgai gyvena Austrijoje ir šioje šalyje integravosi profesiniu bei asmeniniu aspektu (**orig. p. 4**) pagal *StbG* 10 straipsnio 1 dalies 6 punktą.

2010 m. kovo 2 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104, negali būti taikomas, nes kasatorė sprendimo priėmimo momentu jau yra asmuo be pilietybės, vadinasi, ji neturi ir Sąjungos pilietybės.

Galiausiai buvo padaryti ir „sunkūs nusikaltimai“, todėl garantijos panaikinimas ir jos prašymo suteikti pilietybę atmetimas yra proporcingos priemonės atsižvelgiant į Konvenciją dėl asmenų be pilietybės skaičiaus mažinimo.

Taigi, įvykdytos sąlygos garantijai dėl Austrijos pilietybės suteikimo panaikinti pagal *StbG* 20 straipsnio 2 dalį.

- 10 Dėl šio sprendimo kasatorė pateikė *Verwaltungsgerichtshof* kasacinį skundą. *Verwaltungsgerichtshof* pradėtoje ikiteisminėje procedūroje institucija nepateikė atsiliepimo į kasacinį skundą.

Taikomos Sąjungos teisės nuostatos

- 11 Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nustatyta (ištraukos):

„ANTROJI DALIS

NEDISKRIMINAVIMAS IR SAJUNGOS PILIETYBĖ

<...>

20 straipsnis

(EB sutarties ex 17 straipsnis)

1. Įvedama Sąjungos pilietybė. Kiekvienas asmuo, turintis valstybės narės pilietybę, yra Sąjungos pilietis. Sąjungos pilietybė ne pakeičia valstybės pilietybę, o ją papildo.

2. Sąjungos piliečiai turi Sutartyse numatytas teises ir pareigas. Jie, be kita ko, turi:

a) teisę laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje;

<...> (orig. p. 5)

c) būdami trečiosios šalies, kurioje valstybė narė, kurios piliečiai jie yra, neturi atstovybės, teritorijoje, teisę į bet kurios kitos valstybės narės diplomatinių ir konsulinių įstaigų teikiamą apsaugą tomis pačiomis sąlygomis kaip ir tos valstybės piliečiai;

<...>“

Taikytinos nacionalinės teisės nuostatos

12 Austrijos *Staatsbürgerschaftsgesetz 1985* (1985 m. Pilietybės įstatymas (*StbG*)) *BGBI*. Nr. 311, šioje byloje taikytina redakcija paskelbta *BGBI*. I Nr. 136/2013, nustatyta (ištraukos):

„Suteikimas

10 straipsnis (1) Išskyrus atvejus, kai šis federalinis įstatymas numato ką kita, pilietybė užsieniečiui gali būti suteikta, tik jeigu:

6. jis, atsižvelgiant į jo ligšiolinį elgesį, užtikrina, kad yra teigiamai nusiteikęs Respublikos atžvilgiu ir nekelia pavojaus nei viešajai tvarkai bei saugumui, nei kitiems EŽTK 8 straipsnio 2 dalyje nurodytiems visuomenės interesams;

<...>

(3) Užsieniečiui, turinčiam kitos valstybės pilietybę, negalima suteikti pilietybės, jei jis

1. nesiima veiksmų, būtinų atsisakant ankstesnės pilietybės, nors gali juos atlikti ir jie yra pagrįsti, arba

<...>

20 straipsnis (1) Garantija, kad užsieniečiui bus suteikta pilietybė, pirmiausia skirta tam, kad jis per dvejus metus įrodytų, jog nutraukė santykius su ankstesne kilmės valstybe, jei

1. jis nėra asmuo be pilietybės;
2. <...> ir (**orig. p. 6**)
3. užtikrinus, kad bus suteikta pilietybė, jam būtų suteikiama galimybė arba padedama lengviau nutraukti santykius su ankstesne kilmės valstybe.

(2) Garantija panaikinama, jei užsienietis neįvykdo bent vieno reikalavimo, išskyrus 10 straipsnio 1 dalies 7 punktą [šioje byloje nereikšmingas], būtino pilietybei suteikti.

(3) Jei užtikrinama, kad pilietybė bus suteikta, ji suteikiama, kai tik užsienietis

1. atsisako ankstesnės kilmės valstybės pilietybės arba
2. įrodo, kad negali atlikti veiksmų, būtinų atsisakant ankstesnės pilietybės, arba jie nepagrįsti.

<...>

<...>“

Dėl teisės pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą

- 13 *Verwaltungsgerichtshof* – tai teismas, kaip jis suprantamas pagal SESV 267 straipsnį, kurio sprendimai nebegali būti toliau skundžiami taikant nacionalinėje teisėje numatytas teisių gynimo priemones.
- 14 *Verwaltungsgerichtshof* mano, kad priimant sprendimą jo nagrinėjamoje kasacinėje byloje keltini Sąjungos teisės išaiškinimo klausimai, kurie išdėstyti šiame prašyme priimti prejudicinį sprendimą ir toliau išsamiau paaiškinti.

Prejudicinių klausimų paaiškinimai

Pirminė pastaba

- 15 Austrijos pilietybė, be kita ko, pagrįsta samprata, kad, jei įmanoma, būtina vengti atvejų, kai asmuo turi kelias pilietybes. Įgyvendinti šį tikslą padeda, pvz.,

StbG 10 straipsnio 3 dalies 1 punktas, pagal kurį užsieniečiui, turinčiam (**orig. p. 7**) kitos valstybės pilietybę, negalima suteikti Austrijos pilietybės, jei jis nesiima veiksmų, būtinų ankstesnei pilietybei atsisakyti, nors gali imtis šių veiksmų ir jie pagrįsti. Įvairiose užsienio teisės sistemose pirmiausia neleidžiama atsisakyti pilietybės, kad neatsirastų asmenų be pilietybės. Antra vertus, šios valstybės nereikalauja, kad pirma būtų įgyta kita (šiuo atveju Austrijos) pilietybė, todėl kartais joms pakanka garantijos, kad bus suteikta pilietybė. *StbG* 20 straipsnyje numatyta garantija dėl pilietybės suteikimo <...>, kad net tokiais atvejais būtų galima atsisakyti pilietybės.

- 16 Ši byla pasižymi ypatinga aplinkybe: kasatorė, gavusi garantiją dėl Austrijos pilietybės suteikimo, atsisakė Estijos pilietybės, vadinasi, ir Sąjungos pilietybės, tačiau vėliau garantija buvo panaikinta.
- 17 Garantija dėl pilietybės suteikimo pagal *StbG* 20 straipsnio 1 dalį suteikiama su sąlyga, kad užsienietis ne tik per dvejus metus atsisakys ankstesnės pilietybės, bet ir įvykdys visas pilietybės suteikimui keliamas sąlygas. Todėl šia garantija pagrindžiama teisė į pilietybės suteikimą <...> suteikiama tik įrodžius kitos valstybės pilietybės atsisakymą. Vis dėlto pagal *StbG* 20 straipsnio 2 dalį, nepaisant šios jau gautos sąlyginės teisės į pilietybės suteikimą, garantija panaikinama, jei užsienietis nebeįvykdo bent vienos sąlygos, būtinos pilietybei suteikti <...>.
- 18 Pagal *StbG* 10 straipsnio 1 dalies 6 punktą, remiantis suformuota *Verwaltungsgerichtshof* jurisprudencija, reikia atsižvelgti į visus pilietybės prašytojo veiksmus, ypač į jo padarytas nusikalstamas veikas. Svarbiausia, ar tokiu atveju kalbama apie teisės pažeidimus, pagrindžiančius (**orig. p. 8**) išvadą, kad pilietybės prašytojas ir ateityje nesilaikys esminių teisės nuostatų, priimtų siekiant apsaugoti nuo pavojų gyvybei, sveikatai, saugumui, viešajai tvarkai (ar kitoms EŽTK 8 straipsnio 2 dalyje minimoms teisinėms vertybėms). Šių pažeidimų pobūdis, sunkumas ir dažnumas išreiškia (bet kuriuo atveju neigiamą) atitinkamo asmens požiūrį į įstatymus, priimtus siekiant užkirsti kelią šiems pavojams <...>.
- 19 <...> [Nuorodos į Austrijos *Verfassungsgerichtshof* (Konstitucinis Teismas) jurisprudenciją]
- 20 Nepriklijavus transporto priemonėje techninės apžiūros lipduko, atitinkančio teisės aktų reikalavimus, buvo padarytas sunkus apsaugos normų, skirtų tvarkai ir eismo saugumui užtikrinti, pažeidimas, kuris gali trukdyti įgyvendinti teisės aktų nuostatas dėl transporto priemonių ar kelių policijos veiklos ir taip kelti pavojų eismo saugumui <...>.
- 21 Pagal *Verwaltungsgerichtshof* jurisprudenciją transporto priemonės vairavimas vairuotojui esant neblaiviam taip pat kvalifikuotinas kaip toks sunkus apsaugos normų, skirtų tvarkai ir kelių eismo saugumui užtikrinti, pažeidimas, kad vien jo pakanka išvadai, kad buvo nesilaikoma pilietybės suteikimo sąlygų pagal

StbG 10 straipsnio 1 dalies 6 punktą, o neblaivumo laipsnis neturi esminės reikšmės <...>. (**orig. p. 9**)

- 22 *Verwaltungsgericht* įvertinto pavojaus prognozė yra teisinga pirmiausia atsižvelgiant į šioje konkrečioje byloje po gautos garantijos dėl pilietybės suteikimo kasatorės padarytus baudžiamojo pobūdžio administracinius nusižengimus ir į iki tol jau padarytus administracinius nusižengimus. Šiuo atveju reikia atsižvelgti į tai, kad pilietybės suteikimas laikytinas (sėkmingai) užbaigta užsieniečio integracija Austrijoje <...>. Kasatorė savo kasaciniame skunde negali pateikti argumentų, prieštaraujančių konkrečios bylos vertinimui. Vadinasi, pagal nacionalinę teisę negalima ginčyti garantijos dėl pilietybės suteikimo panaikinimo sąlygų ir prašymo suteikti Austrijos pilietybę atmetimo pagal *StbG* 10 straipsnio 1 dalies 6 punktą.

Dėl pirmojo klausimo

- 23 Apibendrintai galima sakyti, kad remiantis kasatorės teisine pozicija, garantijos dėl Austrijos pilietybės suteikimo panaikinimas po to, kai buvo pateiktas pagal *StbG* 20 straipsnio 2 dalyje reikalaujamas įrodymas, kad kasatorė atsisakė Estijos pilietybės, pagal savo pobūdį ir pasekmes patenka į Sąjungos teisės taikymo sritį, nes buvo panaikinta sąlyginė teisė į Sąjungos pilietybės susigrąžinimą. Remiantis 2010 m. kovo 2 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104, panaikinant tokią garantiją turi būti įvertinta, ar pasekmės, atsiradusios netekus atitinkamos sąlyginės teisės į Sąjungos pilietybę, yra proporcingos. Šio įsipareigojimo nesilaikė nei institucija, nei *Verwaltungsgericht*.
- 24 Priešingai, *Verwaltungsgericht* atmetė galimybę taikyti Teisingumo Teismo sprendimą *Rottmann*, C-135/08, nes šiame sprendime nagrinėtas Sąjungos pilietybės praradimas, o kasatorė sprendimo panaikinti garantiją dėl pilietybės suteikimo priėmimo dieną nebebuvo Sąjungos pilietė. (**orig. p. 10**)
- 25 Remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, „pilietybės įgijimo ir netekimo sąlygų nustatymas, kaip numatyta tarptautinėje teisėje, priklauso kiekvienos valstybės narės kompetencijai“. Vis dėlto faktas, „kad klausimas priklauso valstybių narių kompetencijai“, neriboja principo, „kad į Sąjungos teisės taikymo sritį patenkančiose situacijose atitinkamos nacionalinės teisės nuostatos turi atitikti Sąjungos teisę“ (žr. 2019 m. kovo 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Tjebbes ir kt.*, C-221/17, EU:C:2019:189, 30 punktą, su nuoroda į 2010 m. kovo 2 d. Sprendimo *Rottmann*, EU:C:2010:104, 39 ir 41 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 26 „Pagal SESV 20 straipsnį kiekvienam asmeniui, turinčiam valstybės narės pilietybę, suteikiamas Sąjungos piliečio statusas, kuris, remiantis [Teisingumo Teismo] suformuota jurisprudencija, turėtų būti valstybių narių piliečių esminis statusas. Taigi Sąjungos piliečių, kurie <...> turi tik vienos valstybės narės pilietybę ir netekę šios pilietybės kartu netenka ir pagal SESV 20 straipsnį suteikiamo statuso, ir su juo susijusių teisių, situacija pagal savo pobūdį ir

pasekmes patenka į Sąjungos teisės taikymo sritį. Todėl įgyvendindamos savo kompetenciją pilietybės srityje valstybės narės privalo laikytis Sąjungos teisės“ (žr. 2019 m. kovo 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Tjebbes ir kt.*, C-221/17, EU:C:2019:189 31 ir 32 punktus, su nuoroda į 2010 m. kovo 2 d. Sprendimo *Rottmann*, EU:C:2010:104, 42 ir 45 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

- 27 Teisingumo Teismas tai patvirtino kalbėdamas apie Sąjungos pilietybės praradimą, konkrečiai apie valstybės narės natūralizacijos būdu suteiktos pilietybės akto panaikinimą (pilietybės atėmimą) (žr. 2010 m. kovo 2 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104), apie valstybės narės pilietybės praradimą taikant įstatymą (žr. 2019 m. kovo 12 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Tjebbes ir kt.*, C-221/17, EU:C:2019:189) tų asmenų atveju, kurie neturi ir kitos valstybės narės pilietybės. Remiantis šia Teisingumo Teismo jurisprudencija, pagal SESV 20 straipsnį nedraudžiama panaikinti valstybės narės natūralizacijos būdu suteiktos pilietybės akto, jei pilietybė buvo įgyta apgaule, ir (arba) taikant (**orig. p. 11**) šios valstybės narės įstatymą, jei nacionalinės institucijos, jei reikia, nacionaliniai teismai, Sąjungos teisės požiūriu išnagrinėja šio pilietybės praradimo pasekmes atitinkamiems asmenims ir, susiklosčius tam tikroms aplinkybėms, jų šeimos nariams, atsižvelgdami į tai, ar jos atitinka proporcingumo principą.
- 28 Šioje byloje institucija iš pradžių patikino, remdamasi kasatorės pateiktu prašymu suteikti Austrijos pilietybę, kad pilietybė bus suteikta pagal *StbG* 20 straipsnio 1 dalį, jeigu kasatorė per dvejus metus pateiks įrodymą, jog atsisakė Estijos pilietybės.
- 29 Šia garantija kasatorei buvo užtikrinta teisė į pilietybės suteikimą, suteikiama tik per nustatytą laiką įrodžius, kad buvo atsisakyta Estijos pilietybės <...>.
- 30 Remdamasi šia garantija kasatorė, kuri neturėjo jokios kitos valstybės narės pilietybės, savo iniciatyva atsisakė Estijos pilietybės. Vadinasi, ji savo iniciatyva atsisakė Sąjungos pilietybės, kad, remdamasi institucijos garantija, pateikusi įrodymą apie pilietybės atsisakymą, gautų Austrijos pilietybę ir sykiu (atgautų) Sąjungos pilietybę.
- 31 <...> [perteklinė informacija]
- 32 Kai *Verwaltungsgerichtshof* vertina *Verwaltungsgericht* išvadas, visada pabrėžtina faktinė ir teisinė padėtis tuo metu, kai buvo priimtas skundžiamas sprendimas <...> (**orig. p. 12**) <...>. Todėl *Verwaltungsgerichtshof* daro išvadą, kad kasatorė reikšmingu patikinimo panaikinimo laikotarpiu nebuvo Sąjungos pilietė.
- 33 Vadinasi, ši byla ypatinga tuo, kad kasatorė garantijos panaikinimo dieną nebebuvo Sąjungos pilietė. Todėl, priešingai negu minėtoje Teisingumo Teismo jurisprudencijoje byloje *Rottmann*, C-135/08, ir *Tjebbes ir kt.*, C-221/17, skundžiamas sprendimas nesusijęs su Sąjungos pilietybės praradimu. Panaikinus garantiją ir atmetus kasatorės prašymą suteikti Austrijos pilietybę, ji neteko

sąlyginės teisės į jau prieš tai savo iniciatyva atsisakytos Sąjungos pilietybės susigrąžinimą.

- 34 Keltinas klausimas, ar ir ši situacija, sprendžiant pagal jos pobūdį ir pasekmes, patenka į Sąjungos teisės taikymo sritį, o institucija, priimdama šį sprendimą, turi laikytis Sąjungos teisės, nors kasatorė sprendimo panaikinti garantiją priėmimo dieną nebebuvo Sąjungos pilietė ir skundžiamas sprendimas susijęs ne su Sąjungos pilietybės pradimu, bet su sąlyginės teisės susigrąžinti Sąjungos pilietybę, kurios kasatorė buvo atsisakiusi savo iniciatyva, atėmimu.
- 35 Teisingumo Teismo nuomone, taikant Sąjungos teisę reikšminga aplinkybė, kad Sąjungos piliečiai „netekę šios pilietybės kartu netenka ir pagal SESV 20 straipsnį suteikiamo statuso, ir su juo susijusių teisių“ (žr. 2019 m. kovo 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Tjebbes ir kt.*, C-221/17, EU:C:2019:189, 32 punktą). Kaip byloje *Tjebbes ir kt.* apibendrino generalinis advokatas, joje buvo kalbama apie „situaciją, kai šis statusas gali būti prarastas“ ir (arba) apie Sąjungos pilietybės praradimą (žr. 2018 m. liepos 12 d. išvados byloje *Tjebbes ir kt.*, C-221/17, 28 arba 44 punktą). Remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, „Sąjungos pilietybe siekiama suteikti valstybių narių piliečiams fundamentalų statusą“ (žr. 2019 m. birželio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo C-22/18, *TopFit ir Biffi*, ECLI:EU:C:2019:497, 28 punktą). **(orig. p. 13)**
- 36 Teisingumo Teismas konstatavo: „Išlyga, pagal kurią būtina laikytis Sąjungos teisės, neturi įtakos Teisingumo Teismo pripažintam tarptautinės teisės principui, <...> pagal kurį valstybės narės yra kompetentingos nustatyti pilietybės įgijimo ir netekimo sąlygas, tačiau įtvirtina principą, pagal kurį Sąjungos piliečių atveju įgyvendinant tokią kompetenciją, kai daromas poveikis Sąjungos teisės sistemos įtvirtintoms ir saugomoms pagrindinėms teisėms, kaip yra sprendimo dėl pilietybės suteikimo natūralizacijos būdu akto panaikinimo atveju, koks nagrinėjamas pagrindinėje byloje, taikoma teisminė kontrolė dėl atitikties Sąjungos teisei“ (žr. 2010 m. kovo 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104, 48 punktą). Vadinas, Teisingumo Teismas pabrėžė, kad į Sąjungos teisę reikia atsižvelgti tik „Sąjungos piliečių atveju“.
- 37 <...> [perteklinė informacija]. Sprendimo dėl garantijos panaikinimo priėmimo dieną kasatorė nebebuvo Europos Sąjungos valstybės narės pilietė, taigi, ir Sąjungos pilietė. *Verwaltungsgerichtshof* nuomone, ši aplinkybė patvirtina argumentą, kad aptariama situacija (kaip anksčiau manė ir *Verwaltungsgericht*) nepatenka į Sąjungos teisės taikymo sritį.

Dėl antrojo klausimo

- 38 Jei Teisingumo Teismas į pirmąjį klausimą atsakytų teigiamai, *Verwaltungsgerichtshof* kyla dar vienas klausimas: ar tai reiškia, kad kompetentingos institucijos ir teismai, priimdami šį sprendimą, remdamiesi Teisingumo Teismo jurisprudencija turi patikrinti, ar garantijos panaikinimas, kuriuo užkertamas kelias susigrąžinti Sąjungos pilietybę, atsižvelgiant į jo

pasekmes atitinkamo asmens situacijai, Sąjungos teisės požiūriu yra suderinamas su proporcingumo principu.

- 39 Kalbant apie valstybės narės pilietybės praradimą, su kuriuo susijęs Sąjungos piliečio statuso praradimas, pasakytina, kad Teisingumo Teismas savo (**orig. p. 14**) jurisprudencijoje (žr. 2010 m. kovo 2 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Rottmann*, C-135/08, EU:C:2010:104; 2019 m. kovo 12 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Tjebbes ir kt.*, C-221/17, EU:C:2019:189) reikalauja taikyti atitinkamą proporcingumo vertinimą. Atliekant tokį vertinimą reikia išnagrinėti suinteresuotojo asmens individualią situaciją, taip pat jo šeimos situaciją, siekiant nustatyti, ar atitinkamos valstybės narės pilietybės netekimas, jei dėl to netenkama ir Sąjungos piliečio statuso, sukeltų pasekmių, kurios, palyginti su nacionalinių įstatymų leidėjo siekiamu tikslu, neproporcingai paveiktų įprastą jo šeimos gyvenimą ir profesinę veiklą, atsižvelgiant į Sąjungos teisę. Tokios pasekmės negali būti hipotetinės arba tikėtinos (Sprendimo *Tjebbes ir kt.*, C-221/17, EU:C:2019:189, 44 punktas).
- 40 Jeigu Teisingumo Teismas ir dėl tokio sprendimo, kuris priimtas pagrindinėje byloje, nacionalines institucijas ir teismus įpareigotų laikytis Sąjungos teisės, *Verwaltungsgerichtshof* akivaizdu, kad tokiu atveju reiktų įvertinti proporcingumą Sąjungos teisės požiūriu, kaip aprašyta pirma.
- 41 Šiomis aplinkybėmis *Verwaltungsgerichtshof* abejoja, ar siekis įvertinti proporcingumą Sąjungos teisės požiūriu gali būti grįstas vien faktu, kad fizinis asmuo atsisakė Sąjungos pilietybės ir savo iniciatyva nutraukė valstybės narės „ypatingą solidarumo ir lojalumo ryšį su savo piliečiais bei teisių ir pareigų abipusiškumą, kurie yra pilietybės santykių pagrindas,“ (žr. 2019 m. kovo 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Tjebbes ir kt.*, C-221/17, EU:C:2019:189, 33 punktą).

Reikšmė šiai bylai

- 42 <...> [perteklinė informacija].
- 43 *Verwaltungsgericht* išnagrinėjo garantijos panaikinimo proporcingumą atsižvelgdamas į kasatorės, kaip asmens be pilietybės, statusą ir (**orig. p. 15**) į Konvenciją dėl asmenų be pilietybės skaičiaus mažinimo bei patvirtino, kad įvertinus kasatorės padarytas nusikalstamas veikas ši priemonė yra proporcinga. Vis dėlto *Verwaltungsgericht* nenagrinėjo, ar Sąjungos teisės požiūriu garantijos panaikinimo pasekmės yra proporcingos atitinkamo asmens situacijai ir, susiklosčius tam tikroms aplinkybėms, jo šeimos narių situacijai, nes jis atmetė galimybę taikyti minėtą Teisingumo Teismo jurisprudenciją.
- 44 Todėl teisiniu požiūriu svarbu išsiaiškinti prejudicinius klausimus, nes tai padės priimti sprendimą *Verwaltungsgerichtshof* vykstančiame kasaciniame procese.

Išvada

- 45 Kadangi Sąjungos teisės taikymas ir jos aiškinimas neatrodo toks akivaizdus, kad neliktų pagrįstų abejonių (žr. 1982 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Srl C.I.L.F.I.T. ir kt.*, C-283/81, EU:C: 1982:335), pagal SESV 267 straipsnį pateikiami iš pradžių suformuluoti klausimai prejudiciniam sprendimui priimti.

Viena, 2020 m. vasario 13 d.

DARBINIS VERTINIMAS